

Поштове заплачено гуртом.
Opłatę pocztową opłacono górczałtem.

Наше Лемко

РІК III.

Ч. 15 (63).

Львів, 1-го серпня 1936.

Виходить двічі в місяць.

Адреса: Львів, Зіморовича 3. Тел. 257-87.
NASZ LEMKO, LWÓW, ZIMOROWICZA 3.

ЦІНА ЧИСЛА 15 ГР.

Оголошення після умови.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Річно 3 зол., Піврічно 1:80 зол., Чвертьрічно 1 зол.
ЗАКОРДОНОМ: Річно 1 ам. дол. або рівновартість.

До американських і краєвих прихильників Лемківщини сердечне прохання.

Як уже була про це згадав в українських часописах, відбулося недавно в одній дуже гарній закутині нашої забутої Лемківщини незвичайно важне церковно-національне свято. А саме дня 31, травня ц. р. в селі Красна, що лежить на самій границі короснянського й ряшівського повіту, посвячено угольний камінь під будову одноповерхового „Українського Народного Дому“, в яким крім театральної сали на 500 осіб знайдуть приміщення різні місцеві культурно-освітні та економічні установи.

Протягом червня поступила праця коло будови швидко вперед. За гроші, що їх зібрали й прислали до місцевого будівельного комітету свідомі національно односельчани в Америці, здреновано й осушено будівельну площу, положену в сусідстві гарної, мурованої церкви та введено мур будинку вже під дах.

З огляду на те, що на викінчення цієї національної твердині, цілтю якої є піднести культурно, освітню та економічно не тільки місцеве населення, але й сусідні українські села, потреба ще кілька тисяч золотих, місцевий будівельний Комітет звертається з гарячим проханням до усіх дорогих земляків в Америці й в краю допомогти йому негайно грошевиими жертвами в цьому так важному ділі. Хай кожний, кому лежить на серці двигнення з занепаду нашої

При будові Українського Народного Дому.

загроженої Лемківщини, доложити свою цеголку до будови нашого Народного Дому, а імена всіх жертво-

давців запишуться золотими буквами не тільки в памятковій книзі, але й у вдячних серцях теперішнього населення і грядучих поколінь наших західних окраїн.

Складаючи щирю подяку всім до теперішнім жертводавцям, просимо дальші пожертви слати на адресу: о. Михайло Гайдук, Красна, повіт Кросне, почта Венглювка.

Красна, в липни 1936 року.

За місцевий будівельний Комітет:

о. Михайло Гайдук вр., др. Юліян Налісник вр., др. Іван Зілінський вр.

Просимо всі українські краєві та американські часописи переддрукувати ласкаво цю відозву.

В Перемишлі перенесено тлінні останки 44 наших людей, переважно селян, арештованих за мниме москвофільство, зарубаних Мадярами 15. IX. 1914 р. на вулицях Перемишля, до спільної гробниці, поруч гробівця перемиської Капітули.

Статистика виказує, що найбільше крадежей і вломів буває саме в часі жнив і ферій, тому обезпечіть негайно своє майно від крадежі з вломом в

в Т-ві взаємних обезпечень

„Дністер“
у Львові, вул. Руська ч. 20.

Культурний і господарський вплив кооп-тиє на село.

Багато біди та горя витерпів український нарід, караючись у довговічній неволі. З упадком української держави, покинули рідний нарід його провідні верстви — інтелігенція, що йдучи по лінії найменшого опору, пішли служити у ворожий табор. Міщанство, обмежене й покривдене у своїх правах заклепилося в міських мурах, і змагалось як могло за свого кращу долю. Тягар національного і соціального поневолення впав перш за все на українське село. Темна, безпросвітна селянська маса, підчинена необмеженій панській сваволі, привязана нерозривно до ріллі, в кривавому потоці обрабляла панський лан, нагинаючи від ранньої зорі до пізньої ночі хребет під овист гайдуцького канчука. Український селянин зійшов до ролі скотини, якого „вельможне панство“ не звало інакше, як „бидло“; його вартість оцінювано як оцінюється вартість коня, чи корови, себто по його фізичній спроможности та працездатности. На українські села ненажерливою сараною злетіла жидова, росли мов гриби по дощі, коршми, в яких запивав своє горе обездолений, нещасний, нелюдський визискуваний мужик.

Та часи змінялися. Вісімнадцяте століття принесло зі собою нові кличі, нові доткрини, що привели цілковитий переворот в соціальній структурі світа та видвинули соціальне питання як найважливіше з усіх життєвих питань.

З'явилися люди, що вийшли з народної гущі, переживши ціле народне горе, старалися віддати труд цілого свого життя, щоб піднести простолюддя з його тяжкого положення, вивести його на кращий шлях, поліпшити його тяжку долю. Серед них зродилася ідея кооперації, як засобу, що двигнув би нарід з руїни. Гасло кичене мешкацями англійського містечка Рогдель, нашло належний відгомін, не тільки серед населення власного краю, але далеко поза його границями.

Та український нарід, погружений у безпросвітній темноті довгі роки стояв позаду того визвольного ходу інших народів. Шойно знесення панщини й кріпацтва та стихійне національне відродження принесло помітну поправу на краще. До світової війни наш край покрився густою сіткою культурно-освітних товариств та кооператив. Коли прийшли гарячі 1917—1920 роки, український нарід відчував у собі вже досить сили й снаги, щоби братися за здійснювання свого найвищого національно-дер-

жавного ідеалу; братися за закріплення за собою права володіти своєю прадідною землею. Та замало було у нього тієї сили, щоби спростати такому великому завданні. Покопаний на болю бою, насилу втиснений в чужий державний організм, не зневірився у свої сили ні в остаточну перемогу правди, і взявся мирним шляхом розбудовувати, поглиблювати й поширювати своє життя. Побідним ходом вперед пішла „Просвіта“, „Рідна Школа“, позаду них не осталась й кооперація. Перед тією останньою було широке поле до попису, бо переліг лежав досі облогом і треба було впертої й жертвенної праці, щоби на ньому посіяти пригоже зерно. Під сьогоднішню пору ми є наявними свідками великого небувалого зросту нашої кооперативної справи. Це наглядно стверджують останні загальні збори Центросоюзу, Ревізійного Союзу Українських Кооперативів і прочих. Кооперація охоплює ціле наше життя, вона створює своєрідний кооперативний гін, творить новий тип людини, що більше нову епоху.

Який же вплив кооперації на село? Кооперація впливає на село в двох напрямках: культурнім і господарським. Кооперація вчить і виховує. Тисячі книжок і багато журналів, що їх висилають кооперативні центральні на село підносять його інтелектуальний рівень, будять у ньому інтерес і замишування до читання, роздумування, застанови. Впарі з тим цілий штаб інструкторів дає належний вишкіл. Кооперація вчить село національній свідомості й дисципліні, а також національній солідарности.

Вона вчить ставити інтерес загалу понад інтерес одиниці. Вона плекає серед мас ідеалізм, безкорисність, викорінює матеріалізм і жадобу наживи. Важний також її вплив на побудування підприємливості людей, впертості у стремліннях і послідовности.

Чималий також господарський вплив кооперації на село. Вона віддерла село з жидівських обіймів, привела його до рівноваги, поставила на ноги. Тяжко запрацьований гріш українського селянина не наповнює вже жидівських кишень, а лишається між своїми, які обертають його для народної користи. Щобільше, кооперація дає селу змогу збувати його продукти, отже не лиш бере у його, але також і дає йому. Це у свою чергу має цей радісний наслідок, що село береться за управу таких продуктів, яких досі не маючи збуту, нікому навіть управляти не снилося, або ще не виплачувалося продукувати. Це зновже впливає на піднесення рільної культури, яка у нас незвичайно занедбана, щоби через кращу управу, випродувати як найбільше. Приплив гроша на село, передусім під сьогоднішню хвилю великої господарської скрути, починається до піднесення загального маєткового стану, а вслід за тим і життєвої стопи. Отже вплив кооперації на село є незвичайно додатний і тому кожний свідомий українець повинен уважати своїм обов'язком і вимогою своєї честі як найбільше спричинятися до її розвою. А поле до праці перед нею незвичайно широке й багато вона ще мусить зробити.

—o—

Присилайте допомогу українській дитині.

Українська промислово-торгівельна установа „Центросоюз“ у Львові переслала Кружкові Рідної Школи в Сяноці допомогу в квоті 30 злотих на дитячі садки на Лемківщині.

Старшина Кружка Рідної Школи в Сяноці складає цією дорогою за щедрий дар „Центросоюзові“ сердечну подяку.

Так гарне діло, започатковане „Центросоюзом“, повинні піддержати всі українські установи й товари-

ства, зокрема „Дністер“, „Карпатія“, „Маслосоюз“, „Народна Торговля“, як також українські Громадяни Львова, які бажають добра українській дитині на Лемківщині. Врешті, ніколи ще не заходила така потреба допомоги, як у цім році, бо Кружок не має майже ніяких фондів на удержання садків, а веде їх цього року вісім у сяницьким і короснянським повіті.

—o—

Взв'яземо всіх, що одержали „Ілюстровану Історію Лемківщини“ та „Українське весілля на Лемківщині“, щоби якнайскоріше старалися вислати належитість за ці книжки та не примушували нас слати окремі пригадки або упімення.

Дитячий садок у Володжі, коло Днєсва. Сидить п. М. Терєфєнко, провідниця Садка й Впр. о. Теодор Марків, місцевий душпастир.

Новинки.

Польські жиди втікають з Палєстини. Через пограничну стацию Снятин — Залучє приїхав чорний транспорт жидів з Польщі до Палєстини, в скількості 310 осіб. Але од-ночасно вернуло до Польщі 200 жи-дів з Палєстини. Видно там не так легко жити.

П'ять українських гімназій на Закарпатті. З початком нового шкіль-ного року мають відкрити на Закар-патській Україні п'ять державну у-країнську гімназію. Так отже 400 тисяч закарпатських українців буде мати більше державних гімназій як сім мільонів українців у Польщі, я-ким по закриттю тернопільської гім-назії осталися лише 4 державні гім-назії.

Біблія в циганській мові. Ректор англійської мови в університеті ім. Томи Масарика в Моравській Берні переклав біблію на циганську мову. Незабаром появиться ця рідка кни-жка на книжковім ринку.

Дари з Америки вільні від мита Польський уряд видав розпорядок, що дари посилені зі Зєдинєних Дєр-жав Півн. Америки для незаможних свояків у Польщі, вільні від оплати мита. Це відноситься до одягів, білля й конфєкції (кращі річи як светери, краватки, шалики і т. п.), навіть зі штучного шовку й обуви. Кожний, що одержить дарову по-силку з Америки, повинен виказати-ся свідомством незаможности перед скарбовою владою. Звільнені від мита річи не вільно продовж 2 ро-ків відпродувати. (За „Українським Емігрантом“).

Рєклямації запропашєного бага-жу. Бувають деколи випадки, що багаж емігранта (куфри, валізки й другі пакунки) пропадєє в часі ви-

ладовування в пристані. Коли такий випадок зайде, пошкодований емі-грант повинен негайно внести рє-клямацію в тій корабельній компанії, яка емігранта перевозила. У рє-клямації треба описати запропашє-ний багаж. Найкращє рєклямацію вносити за посєредництва Консу-ляту Р. П. Проволока навіть кіль-кох днів утруднює переведєння роз-шуку. (За „Українським Емігран-том“).

Осторога. У варшавських дєвни-ках появилєся оголошєння якогось товариства з Сао Павльо в Бразилії, що воно уділює точних інформаций в справі еміграції до Бразилії за на-дісланням 7 злотих поштовим рєрє-казом. Перед цим остєрєгаємо кож-ного, що інтерєсуєтьєся виїздом до Бразилії. Найкращє не кидати відної землі! Одначе, як Вас змушюють об-ставини до виїзду, тоді обовязково зєртайтєся за радою до свого То-вариства Опіки над Емігрантом у Львові, Вишневецьких 4, II. пов.

Наслідки жидівських клєчів. У Крєшовичах, біля Перєворсьька, полі-ція придержала кількох типів, що намовляли людєй до штрайку. Сєля-ни хотіли відбити арєштованих, та внаслідок того повстало такє, що на місці подій остало 4 убитих і 27 ра-нєних. Так то жидівсьєо-комуністич-на агітація мєститься на невинних сєлянах.

В сєлі Висова, пов. Горлиці, запалє-вивєся від іскри пекарсьької печи ткацький вєрстат Евфимій Москаль. Огонь розширивєся на сусідні доми, та завдяки зусиллям пожежної сто-рожі та місєвєго населєння поже-жу спинєно. Вєстакі згоріли три гєсподарствєа.

Страшні спеки в Америці. У Зєди-нєних Дєрєжавєх ужє від кількох

тижнів панують великі спеки, що спричинили величєзні шкоди. В са-мім Нюйорку досі згинєло від сонєш-ного удару 500 осіб. В місті брак води до пиття. Звільняють сотки тисяч дєрєжавних урядовців на час, шоби забезпєчити їх перед сонєш-ними ударами. Спеки спричинюють пожежі лїсів, що горять майже в увісім краю, гине цілими стадами худоба. Страшєнно потерпіли такєж і хлїбороби, сотки тисяч фєрмерів о-пичилося в скругнім положєнню. Тємпєратура доходить до 40 ступ-нів Цєльзія.

Помєр за морєм Стєпан Шурко, 63 лїт., з Дєбної п. Сєчїк, днєя 7. тєрєсєя 1936 р. в Чїкаго. В. Й. П.

Страй молочарів у Дуклянині. Мєшканці доокочинїх сїл біля Дук-лї перєстали доношувати до міста молоко, бо їх страшєнно жиди ви-користовували. От хочби взяти під увагу, що жиди за 1 л. молока пла-тили сєлянам 3 до 4 гроші. Отже з цього наука, що не страйк, але організація перед визиском може за-бєзпєчити нашє село перед жидів-сььєою лихвою й викорєстовуванням.

Спожиття хлїба. Як виказують статистичні обчислєння, найбільшє споживає хлїба Бєльгїя, а найменшє Швайцєрїя. В Швайцєрїї припадає на одного чоловіка перєсїчно 130 кг. хлїба на рік, а в Бєльгїї 275 кг. Спожиття хлїба в Нїмєччині вино-ситься 158 кг., у Франції 250 кг., в Ав-стрїї і Італїї по 175 кг., в Англїї 170 кг. та в Зєдинєних Дєрєжавєх П. А. 165 кг.

В яких дєрєжавних лїсах можна па-сти худобу? Влада видала недєвно розпорядок про пашєння худоби в дєрєжавних лїсах. Не можна пасти в молодих лїсах нищє 20 лїт і в старих на 5 лїт перед вирубом. Не мож-на такєж пасти на дужє стрімких узбїччєах і на чисто піскових грун-тах. В низових лїсах не вільно па-сти кїз і овець, а в гірських лїсах за-боронєно пасти лише кози. Перед 1. тєрєсєя і по 30. жовтєня не можна па-сти. За випас треба заплатити ви-значєну через управу лїсів оплату.

Українєць секретарєм америкєн-сььєого міста. З Америки повїдомля-ють, що Юрїй Жаткович став секрє-тарєм міста Пітсбургєа, якє має пів-тора мїліона мєшканців. Походить, як вїдомо, із Закарпатсььєої України, і є в Пітсбургї вїдомим алвокатом та громадським дїячєм. Післє вїйни був два роки губернатором Закар-патсььєої України. Увєсь час був у дружних взаєминах з українцями в Америці.

Черєз організацію до добробуту. Ли-ше в організації сила народу.

Величаве торжество в Бонарівці.

У неділю на св. Петра й Павла обходило українське Товариство „Луг“ у Бонарівці, повіт Ряшів, величаве торжество п'ятиліття існування свого товариства.

Першою точкою в тім здвизі був похід Луговиків і Луговичок з читальні „Просвіта“ на лугову площу. Відтак голова Лугу П. Солтисік у своїй промові сказав про оснування й життя в Лузі та заохотив до дальшої праці. По цій промові Впр. о. декан Іван Ключас, місцевий парох відправив молебні.

Потім слідували чотири вправи Луговиків палицями та чотири вправи мішані Луговичок і Луговиків; до вправ пригравала своя орхестра. Відтак чотири вправи самих Луговичок хустинами й ритмічні вправи Луговичок до пісні: „Боже Великий, Єдиний“. Дуже гарно випали дві вежі під команду, ставлені більшими й малими Луговиками.

Також танці „Запорожець“ і „Козак“ привітали численні учасники того торжества бурєю оплесків. Пізніше п. посол Троян виголосив високопатріотичну й до глибини зворушливу промову про Луг і Січ з перед чотирьох літ — та про теперішнє значіння й потребу Лугів, коротко зясував про українські визвольні змагання та хоч „встоятись було годі“ — однак не пропала стрілецька слава та вона ніколи не пропаде, коли тут на окраїнах бачимо такий підйом духа. Свою промову п. посол закінчив заохотою та закликком до дальшої культурної праці.

По промові відспівали луговий гимн: „Ой у лузі червона калина“. По співі — дефіляда Луговичок і Луговиків перед представниками та похід до читальні.

У читальні друга частина торжества — академія. Тут під проводом Костя Лиска співав місцевий мужеський та мішаний хор.

Академію відкрив п. Василь Качмарський привітом учасників, згадав про минуле й теперішнє наше життя та згадав, що хоч всі тішимось таким великим поступом вперед і сьогоднішнім здвигом, однак треба тямити, що небагато нас тут — наче в оазі — на острівці, серед чужого моря, що в першу чергу треба нам всім єдності, згоди, любови. Ми повинні себе взаємно шанувати як ока в голові та стояти під одним стягом, відкинути розбіжність думок і поглядів та йти до цілі одним суцільним нерозривним шляхом. Свою палку та гарно обдуману промову закінчив п. Василь Качмарський сло-

вами церковної пісні: „Боже, вслухай благання. В єдності сила народу, Боже єдність нам подай...“

На акдемії забирав голос делегат з королівського Вороблика п. Степан Вархоляк, що передав Бонарів-

голова Лугу п. Солтисік подякував всім за поміч при улаштуванні торжества — в першу чергу Впр. о. деканові І. Ключасові та його Вп. дружині, яким відспівано многолітствіє.

З околиці були як гості, або делегати: з рамени Української Пар-

...Гей, долиною гей, широкою...

чанам привіт від Воробличан і від „Нашого Лемка“.

Вкінці в читальні „Просвіта“ відбулося спільне прийняття всіх гостей і делегатів, з рамени Лугу, місцевого жіноцтва та п. Ярослави Ключас. В часі вечорі, що дуже весело кілька годин продовжувалася, два рази говорив п. посол та п. Качмарський. В міжчасі співано різні пісні та час схилов весело серед дружньої балачки.

Слід згадати, що о. декан І. Ключас заохотив зібраних до добровільної збірки на вдови й сироти по УСС, на що зібрано понад 16 зол. Вкінці

ляментарної Репрезентації п. посол Троян, з Красної п. др. проф. Іван Зілинський, Впр. о. М. Гайдук і пп. інж. Газдайко та Іван Левко — з Сянока делегат з рамени філії „Просвіти“ п. Петро Венгльовський, зі Стрижева п-ство Білинські, з Опарівки Впр. о. кат. П. Осолінський, з Ванівки Впр. о. А. Цолта, п. Кардашенкова та промадяни з Чорнорік і п. Маркович, з Яблониці Впр. о. М. Горошко, п. Бенько; делегат з Вороблика п. Степан Вархоляк, з Комборні п. В. Ярош, врешті пп. Стецик Гопей М. і Микола Осідач з ріднею.

Учасник.

ПИСЬМО З АМЕРИКИ.

Передруковуємо без змін цінного листа від Вп. Добродійки Юлії Кучерової, дружини гр. кат. Отця пароха в Кернедж Па.

„Хвальна Редакціє „Нашого Лемка“! Попало мені до рук пару чисел Вашого часопису „Наш Лемко“. По перше — це дуже гарна назва тої газетки, по друге — якщо ця газетка булаб виходила не доперва третій рік, а трийцятий, то Лемків ніхто не перевисив би в їх національній свідомости. А так то вони людьми забуті, — Богом ні, бо єдинокі Лемки ту в Америці, що своєю працею побудували багато церков та при них численно держаться.

„Якщо до того малиб вони цю національну свідомість, якою їх користь тепер „Наш Лемко“, то вони були би найкращими синами Українського Народу. Не даром п. Михайло Дудра сказав на одному зі своїх відчитів, „що Лемко раз освідомлений, ніяка сила його не поборе“.

„Та хоч я Подолянка, бажаю „Нашому Лемкові“, щоб заходив до лемківської хати й отворяв незрячим очі, але також нехай зайде до всіх Українців та познакомиє їх ближче з Лемківщиною, що найдальше висунена на захід.

„Тому, що й в Кернеджі живуть Лемки-Українці, я заохотила та приєднала кількох передплатників для „Нашого Лемка“.

„Вкінці бажаю Редакції якнайкращого успіху та шлю поздоровлення з Америки

Ю. Кучерова“.

Від Редакції: За ввічливу поміч і поширення нашого часопису складаємо цією дорогою Високоповажаній Добродійці Юлії Кучеровій ширю подяку; хай цей шляхотний примір заохоче других до пильного наслідування, зокрема цих, що з Лемківщини, тоді дійсно Лемківщина стається найкращою закутиною українських земель.

—o—

ГЕОГРАФІЧНИЙ СЛОВНИК.

Буркат, потік випливає в Корчині в лісі, з лівого берега прибирає струмок **Ольшинку** та вливається до **Смердючки**, притоки Вислока.

Бистра, річка бере початки з села Шальової та Бистої, довга на 1 миль; вливається до Ропи при **Оленій Горі** (686 м.).

Брунари — Вижні, Нижні — села в Грибівщині, серед високих гір, вівсяна рілля, в доли легка, урожайна. Цілий простір села 2.025 моргів.

Вапник, гірський потік, довгий 4 км., притока **Лімниці** (доріччя Попряду), бере початки у стіп гори Порховатки (1005 м.), вливається до Лімниці на поземі 750 м.

Вапнянка, джерельний потік, плине похилою долиною на північний захід з висоти 600 м. та по 4 км. бігу на висоті 383 м. (який великий спад — чудесний до використання водної сили!), пониже Великої Мачини вливається до **Лібушанки**, що з правого берега лучиться з Ропою.

Вара, дочерне село Глудна, в Березівщині, з деревляною церквою Воздв. Ч. Хр., зб. 1889 р., положене на лівім березі Сяну, на північ від села Ніздрець, при устю потоку **Іздебкі** до Сяну. Через село веде мурована дорога до Динова (7.5 км.). В лісах копальні ропи. Вара межує від півночі з Невісткою, Іздебками, від заходу з Глудним, а на полудні з Ніздрецьом.

Варадка, українське село на Закарпатті, з грекокат. церквою в шарішській окрузі.

Великий Крачівник, гірський верх (718 м.) в селі Лелюхів (біля Мушини), над потічком Смереком.

Відранська Вода, ліва притока Лаборця, плине з **Викової долини**, від межі Галичини, що становить просмик між долиною **Бистрого Поточка**, лівобічної притоки Ославиці. Від північного сходу окружає узгір'я **Магури** та біля Межилаборців переходить у широку кітловину та впадає до ріки Лаборця.

(Продовження буде).

СОНЦЕ ВЖЕ СХОДИТЬ.

Сонце вже сходить, роса згинула;
У лугах трава доспіла.
Коні булані іржуться...
Станьмо всі, як один муж —
Сідлаймо коні, шаблю в руки —
Прапор золото-блакитний;
В ряд ставаймо дружньо.
Шаблі з іржі час обтерти —
У степі широкім погуляти,
Не даймо братам у московських кайда
нах умерти.
Вперед з прапором за волю!
Степан Савчишин.

ЗА 26-ТИЙ СНІП.

Ганебний вчинок!

Українські часописи подають, що власник двора в Будинині (Белзька округа), Райсс, спровадив на час жнив 42 селян, жінок і мужчин, зі села **Смільник**, повіт Лєсько. Закон трактовано їх до праці на таких умовах:

Праця від досвіта до пізнього вечора за 26-тий сніп! Дорогу платить двір, але... за те кожний робітник має скосити два морги даром! Той, що заключив умову з власником в імені заробітчан, бере від них по 3 (три) злот.

Дальше через Белз переїздила партія селян (38 людей) на час жнив до села Угринова, повіт Сокаль, з села **Ославиці**, повіт Сянік. Умови праці: косять за 25-ий сніп! На рахунок коштів подорожі кожний має скосити по півтора морга. Провідник бере по 2 зол. від особи.

Чи гірше було за панщини?!

Хто тоді, як не самі двори, підготовляють пригожий ґрунт комунізму?!

Нове „посланіє“. В Риманові Живцю видав о. Полянський своє посланіє, писане до українських священників чудернацькою етимологією та перепечатане відтак вже фонетикою. З цікавим змістом того „язичія“ поділимось з нашими читачами в черговім числі. Покищо зачуваємо, що о. Полянський робить нагінку на священників Українців. У риманівському деканаті скинув зі становища декана тепер Українця Впр. о. М. Величку, а установив кацапа, Егеж! — о. Полянський дійсний член ради для береження чистоти віри й обичаїв (масцюхівський титул!).

Пожар у селі Синів. Кажуть люди, що з пімсти хтось підпалив у долішньому кінці Синева одну хату. Вогонь поширився скоро на сусідні господарські будинки та жертвою цього нещастя впав наш свідомий передплатник Олекса Кіляр, що ледви з ріднею поспиг втечи з вогню, бо пожар нагло захопив його хату та ще до того була лізна ніч. Знаємо, що громадянин Олекса Кіляр має в Америці рідню, тому цю дорогою в його імені клічемо — поможіть у нещастю брати в Америці (Василь Прокопик, Арнолд, Па.).

Згоріло господарське добро. Дня 8. м. м. коло години 10-тої вечором загорілась з невідомих причин стодака Андрія Дубяка в селі Дубне, мушинської волости, новосандецького повіту. Пожар знищив сім госпо-

дарств — хати, стаїні й стодоли, худобу врятували. До гашення пожежу приїхали сивакви з українських сіл Чехословаччини, саме з Руської Воли, Обручного і Ленартова. Шкоди дуже великі. У минулому році в Дубнім град знищив усі плоди, а цього року сім господарів остало без даху над головою.

Дві великі афери викрили тепер у Польщі: сестра пок. міністра Перацького, Ванда Паралевич, жінка президента окружного суду в Кракові, поповнила низку надужить. Вона брала хабарі за аванс та ріжні судові справи. Знов у Львові в Центральній Ремісничій Касі Шпінетер і тесть його презес Паммер доповнили великі зловживання.

У Франції вибухли нові страйки. Загально страйкує ще 200 тисяч робітників.

Світ божеволіє, культура запоганюється. У большеві статистика виказує, що в 1934 р. в містах було 573.593 уроджень і 374.935 штучних усунень плоду у вагітних жінок. Знову на селах було 242 тисячі уроджень і 324 тисячі штучних усунень плоду. У самій Москві 1934 р. вродилося 57 тисяч дітей, а 154 тисяч жінок штучно усунули плід. Нема що, гарні порядки; та це все наслідки жидівського панування й безбожництва.

Жиди йдуть до Палестини. В місяці червня ц. р. виїхало з Польщі до Палестини 795 осіб. Як бачимо, то арабські заворушення не відстрашують жидівських емігрантів.

КОГО БОГ ХОЧЕ ПОКАРТИ, ТОМУ РОЗУМ ВІДБЕРЕ.

До грекокат. церкви в селі Кресців, біля Волоської Туряви, належать ще присілки: Воля Кресцівська, Ляхава й Пили. Та від віків тут звичайно так діялося, що люди себе поважали, шанували свої переконання та разом сходилися в домі Божім на Богослуження. Також дбали про належні прикраси й оздобу церковних образів та придержували взірцевий лад і порядок в Домі Божім.

Щойно цього року не подобалося солтисові Б. (хоч він подає себе за дуже розумного), що наші дівчата прибрали образи цвітами й золото-блакитними лентами — то ж „пан“ солтис сказав, щоб собі такі образи сховали до хліва, а сам припняв собі до спини жовто-блакитну кокарду та ходив довкола церкви та гукав некультурні слова. Ех, пане Б., вашій глупоті не дивуємося, але таки час бодай на старість піти до говови по розум! Та не робити з себе страхопуда.

**КУЛЬТУРНО - ОСВІТНЯ ПРАЦЯ
В УКРАЇНСЬКИХ СЕЛАХ.**

В селі Негрибці та Волі, березівського повіту, урядила місцева читальня „Просвіта“ концерт у 20-ліття смерті Івана Франка. Вступне слово про цього Великого Сина України виголосив Володимир Бак та в рефераті зясував діяльність Франка на службі ідеї. Простору салю читальні заповнили самі члени, та по концерті всі вдоволені й піднесені на душі розходились до своїх хат, щоби бодай в дечому наслідувати цього Великого Сина Народу в ідейній творчій праці для добра нації.

Незадовго по концерті приїхав до Негрибка др. Ільницький, голова філії „Просвіта“ в Бірчі та заохотив зібраних у читальні „Просвіта“ місцевих громадян, щоби узялися до будови власного Народного Дому. У своїй річевій промові др. Ільницький вказав зібраним, яке значіння Народного Дому в селі, твердині просвітньої праці, пояснюючи це значіння ще й тим, що на просторі діяльності філії „Просвіта“ в Бірчі, побудовано цього року читальняний дім у Пятковій, Котові та Маляві.

Дай Боже, щоби й в нашій Лемківщині будували в кожному селі Народні Доми та щоби якнайбільше находилось таких ідейних громадян, як др. Ільницький, що не лише не лякався їхати псверх 18 км, серед такої спеки, але також заявив, що допоможе при будові Народного Дому й морально й матеріально. Пам'ятаймо отже, що лише в своїй хаті — своя правда.

В. Присташ.

Відкриття діяльності читальні „Просвіта“ в Семушовій.

Вже рік минув від часу, як у селі Семушова запечатало сяницьке староство читальню „Просвіта“. Волосний вїйт з Мригорода опечатав все майно читальні й „Народний Дім“. По році пішов голова читальні Михайло Черпиняк до староства в Сяноці, та по вказівкам референта вніс прохання на відчинення дому й передання майна читальні до дальшого покеристування. На прохання внесене 3. червня ц. р., староство видає вже 9. VI. ц. р. наказ волосному вїйтові в Мригороді, щоби зняв печатку з „Народного Дому“ та передав ціле майно місцевій читальні „Просвіта“ до дальшої діяльності. Слід згадати, що читальня „Просвіта“ в Семушовій це перша культурно-освітня клітина в тутешній окрузі та, що наряд дуже скучав за освітньою працею, яку тепер свідомо молоді і старші поведуть зі здвоєною

енергією. Вкінці годиться також додати, що в члени читальні треба приймати все лише таких, що дійсно мають на меті освітню чесну працю; тоді ніхто не буде мати притоки до припинювання або опечатання діяльності читальні. — (В. П.).

**РАБСЬКА ПАНЩИЗНЯНА КРОВ
НЕ ПРОВЕЛАСЯ.**

У селі Гути, коло Поруб, тамошні жидки винаймали собі льокаль в домі читальні „Просвіта“ на танці за 10 золотих. Але тому, що це насіння все хитрує, спросили деяких менше освідомлених хлопців і дівчат на забаву з танцями, щоби запрошені за білетами покрили видаток на салю. Але цьому дуже не дивуємося, бо жін на чотирьох ногах, а деколи шпотяється, — тож і гаряча кров танцюристів загнала їх на жидівську забаву (дехто сміється в селі та каже — не знати, чи такий „танцівник“ ів дещо більше на сніданок крім печеної бульби, а на танці гроші мусять бути, хочби з під каменя!) — одначе, що шукав на цій жидівській забаві місцевий крамар і дві пані інтелігентки (впрочім дуже діяльні!). Гей, гей — просвітяни — чи Ви не чуєте, як наші Брати танцюють на жидівських забавах під большевиками, де міліони вмирають з голоду, або під такі жидівські скрипки манджають другі міліони в большевицькій тюрмі й на Соловки, звідки немає повороту? Не чуєте цього? Чи рабська душа ще не проснулась у Вас? А хто чищить наші родини таки тут? Кому треба міських фаталашків, чи це не жидівська жадібна рука? Хто держить у темноті наші села та в неволі економічної нужди? Ви цього не бачите та братаєтеся з жидами?

Ще одна замітка для пача голови читальні. Знаємо, що кожній читальні треба грошей, одначе не розуміємо, чому якраз у цей спосіб пан голова рятує положення читальні. Чи не краще таки на власну руку улаштувати вечір з танцями, або виставу, концерт, чи пак забаву, та зібрані гроші призначити на дохід читальні. Врешті, як виглядає Ваш протокол панове Виділові — там вкразно написане, що нікому не буде випускати салі, — а що діється?

Пам'ятайте та на кожному кроці пригадуйте собі, що на нас другі дивляться, тому не приносим ганьби собі та на будуче вистерігаймося таких потягнень, що не приносять нам чести. — (Просвітянини).

**Поширюйте наш часопис
і присилайте дописи!**

**ПРИВІТ І ПОЗДОРОВЛЕННЯ
З КАНАДИ.**

Щиро-сердечне поздоровлення та гарячі побажання усього найкращого з далекого заокеанського краю — Канади шле Високопреподобному й Всесвітлійшому Отцю Візитаторови, крилош. Іванови Качмареві, Впреп. о. кан. Василеві Смолинському, Впреп. о. декан. Степанові Корнові, Впреп. о. Шумилеві, Впреп. о. кан. Федорякови Антонові, Впреп. о. декан. Евстахієві Хархалісові, Всеч. о. Вас. Хробакові, Впреп. о. канон. Петрові Хоминові (ред. „Ниви“), Вп. Панові Юліанові Тарновичеві, редакторові „Нашого Лемка“, Високоповажаним панству Філіповичам в Новім Санчи, пп. Іванови Савчакові, Л. Кобанійові, П. Трускавецькому, Костеві Барновському, Ів. Грабсові, паннам Емілії та Олі Мілянич (в Злоцькім) та дорогим і ніколи незабутиим бувшим парохіянам в Матієвій, Складистім, Ростічках і Чачові та бувшим парохіянам в Злоцькім, Шавничку і Ястрабику, молодіжи в Злоцькім, Матієвій, Лосім і Новій Веси, а в особливій мірі сердечно благословить і жєлає премногих ласк Божих шкільній дітворі в парохіях Матієва й Злоцьке, яку так дуже любив

о. Іван Тілявський.

Від Редакції: На днях одержали ми обширного листа з Канади від Впр. о. Івана Тілявського, що обняв по приїзді до Канади греко-кат. парохію в Реджайні — столичному місті провінції Саскачезану. З належною подякою помішуємо надіслані привіти та поздоровлення, та за них в імени Всіх Впр. Отців і других щиро Впр. о. І. Тілявському дякуємо, та просимо ніколи про нас не забувати.

ЛИСТУВАННЯ.

Вп. Андрій Качуряк, син Михайла г Суров. Полянах, має заплачену передплату з Америки по кінець 1940. р.

Вп. Іван Савчак, дяк в Матієвій; має заплачену передплату від Впр. о. І. Тілявського з Канади, Боже заплать.

Вп. Андрій Бобер, Канада: Передплату одержали. Щиро Вас здоровимо

НОВІ КНИЖКИ.

Др. Фр. Коковський: **КУЛЬТУРНА ПРАЦЯ НА ЛЕМКІВЩИНІ.** 1936 р. з 6-ма знимками. Ціна 50 гр. Видання Музею „Лемківщина“ у Сяноці ч. 1. сторінок 15.

Петро Парацян: **ДАЙТЕ ДІТЯМ ХАРАКТЕР.** (Що значить мати характер). Львів 1936. Ціна 10 гр., ст. 15

Аркадій Животко: **УКРАЇНСЬКЕ ПИТАННЯ В ПОГЛЯДАХ РОСІЙСЬКОЇ ДУМКИ.** 1936. Відбитка з „Нашої Культури“ 1935—1936 рр.

ПЕРЕВОДИМ ЗБІРКИ НА НАРОДНІ ЦІЛИ.

Дня 23. червня ц. р. відбулося в Кракові весілля Онуфрія Мальгівського з Софією Ковалівною, свідомих громадян і членів філії „Відродження“ та філії „Просвіта“ в Кракові. Весілля відбулося без алкоголю, серед веселого та милого настрою. При кінці весілля присутній гість Михайло Сквиртнянський, скарбник філії „Відродження“ в Кракові, звернувся до весільних гостей з закликом зложити добровільний даток на пресовий фонд „Відродження“. Зібрані з великою охотою зложили на його руки 6.80 зл., які М. Сквиртнянський переслав до одинокого Українського Товариства „Відродження“ у Львові.

Це перша збірка при такій нагоді в Кракові, тому треба з цього похвального діла радіти, бо шлях до кращого нашого майбутнього веде через рідні установи. Тож звизаємо всіх Відродженців і всіх свідомих громадян на Лемківщині, щоб при кожній нагоді пам'ятали про рідні установи та збирали гріш на народні цілі, зокрема на піддержку одинокого Українського Протиліког. Т-ва „Відродження“ у Львові, що взяло на себе тяжкий та відповідальний обов'язок двигнути Українських Нарідів вікової неволі алкоголю й нікотини.

Відродженець.

„ЦЕНТРОСОЮЗ“

Львів, ул. Зіморівича ч. 20/12.
поруцає мила власного виробу до прання й миття з запахом, мило тоалетозе (тройкий формат), мило до гоління; митки з власній наливальні. — Занимається експортом: яєць, беконів, фасолі заграницю. Має на складі: штучні погної, насіння, господарські машини і приладдя. — Всі українські Кооперативи на Лемківщині робить замовлення тільки в „Центросоюзі“, Львів, Зіморівича ч. 20/22.

Уживайте лише

знаменитої цикорії „ЛУНА“, здорової підмінки кави „ПРАЖИЇ“ і солодової кави „ЛУНА“, вироб в Української Кооп. фабрики „СУСПІЛЬНИЙ ПРОМИСЛ“
Львів XV., вул. Церковна 2.

Купуйте тільки найкращі шевські кілки ДЕНДРА

фабрика у Львові

вул. Потоцького ч. 58 а.

Замовляйте й всім поручайте
„ІЛЮСТРОВАНУ ІСТОРІЮ ЛЕМКІВЩИНИ“,
що має 288 сторінок друку, 3 карти та 125 ілюстрацій — в ціні три зл. за один примірник — для закордону 1 ам. долар або рівновартість
й „УКРАЇНСЬКЕ ВЕСІЛЛЯ НА ЛЕМКІВЩИНИ“
також з ілюстраціями на 68 сторінках друку — в ціні за один примірник 50 г.р. — Замовлення слати до Адміністрації „Наш Лемко“, Львів, Зіморівича 3. — На поштову оплату долучити 50 грошів.

ДЛЯ НАУКИ Й РОЗВАГИ.

Здибалися на дорозі Іван і Данило.
— Що нового? Що нового? Як там ваше діло?

Бачить Іван у Данила пляшка визирає.

— Що несете у пляшці? — Данила питає.

— Та от трохи шпіритайки, горло закropити. Ото час тепер настав вже — що й не говорити!

— Шож то, куме, лихі й такі сердиті? Чи не тою ногою з ліжка стали — чи жінкою биті? Чи це сон лихий приснився, чи може що злого — Вам притривалося сьогодні? Розкажіть, небого.

Плюнув раз Данило, другий і рече сердито:

— Чи хтось таке чув то давно, чи слухав нібито, щоб такі порядки стали на хрещенім світі, щоб за гроші шпіритайки продати не хотіли? От приходжу я вам зрана в ту кооперативу, кажу: „вляйте шпіритайки, най випію щасливо“.

— А де там мені якийсь шмарок з землі підірвався, мені газді поважному, в очі засміявся: „Не продаем шпіритайки — нема тої трукки. Все дістанете, та того не продаем тутки. У нас мило, шварц і коси, книжку дістати можна, товарів — ніврску додати, хата не порожня. Якби мали — не продалиб це нещастя кляте, що з людей свиней потворить, жебраків з багатих. Не продали би й за гроші, хочби солені. Киньте ліпше у кут пляшку, що держите в жмені. Та соромтесь всього люду пити шпіритайку.“

— І давай шораз гостріше, а далі за лайку. А я йому: „Як за гроші, за мої криваві, шпіритайки не продасьте? От люди лукаві! Не буду я вас просити; я до Ицка піду. Не буде тут, у вас мого вже ніколи сліду. Іцко добрий, поситає — чого тобі треба, і без грошей поборгує, як нема їх в тебе.“

— Тріснув я дверима щосили, пішов селом доли. От вам пляшка шпіритайки, є пити доволі.

І вдоволений по пляшціні вдарив він рукою.

— От, вам, куме, жить не можу без того напою. Гей, минули ті часи,

що то були давно, як то люди записувались — й явно й славно. І ніхто тобі, бувало, і слова не скаже. Пий, скільки душа бажає. Хоч топися враже! А тепер не тії стали, прийшли часи марні. І за гроші дати не хочуть. Хай то перун шарне! Чорт би взяв такі порядки, що тепер настали. Бодай були не родились, що їх нагадали. Вигадали якусь школу й якусь Просвіту. Пощо людям того дива? Пощо того світу? — Але тепер прощайте, бо вже мушу в хату. Зайдіть колись, поговоримо при чарці багато.

Поволікся. Іван стояв на дорозі хвилию, щось кивав головою й сплюнув на мило. А я стояв коло грушки, у саді за плотом, слухав, що вони говорять й подумав потім: що не буде гаразду в нас, ні щастя не буде, доки у нас не минуться ще такі ось люди. Доки пропивати будуть кривавицю свою — світу — гуньча лишати за ту чарку дитячого напою. О коби вже їх не стало на нашій землиці, то щасливий тоді був би Ваш Юрко з Клопінці.

ДРІБНІ ВІСТИ.

Злучені Держави. Ньюйорський відділ Комітету Оборони Лемківщини відбув збори, на яких рішено м. ін. посилити заснування таких відділів по всіх громадах. — 19. квітня джерзиситська громада влаштувала свячене для 400 гостей в саях місцевого Народнього Дому; між приявними були оо. духовники з околиць і провідники організацій; на ВШ в Стемфорді зібрано 35 дол. — В громаді Рочестер, Н. Й. о. М. Марків ЧСВВ мав 8-днєвну місію, яка кожного вечора стягала масу людей навіть з околиць.

ПОСМІЯМОСЯ КАПКУ.

- Чи ти спиш по обіді?
- Рідко...
- Чому рідко?
- Бо я рідко їм обід.

У готелі.

- Як вам спалося? — питається владститель готелю гостя.
- Зле. Я спав на забитій блосі.
- Ну, то всетаки спокійно.
- Але-ж ні, бо на похорон небіжки, прийшло зі сто інших блох.